

Univers Pedagogic

8 (985),
26 februarie 2026

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

1.365 DE FUNCȚII DIDACTICE VACANTE ÎN ȘCOLILE DIN ȚARĂ

Ministerul Educației și Cercetării invită absolvenții colegiilor și facultăților pedagogice, precum și studenții anilor terminali, să se alăture corpului didactic al instituțiilor de învățământ general din Republica Moldova. În prezent, sunt disponibile 1.365 de funcții didactice vacante, dintre care 1.156 în școli cu predare în limba română și 209 în școli cu predare în limba rusă. Dintre acestea, 624 sunt în mediul urban, iar 741 în mediul rural.

Persoanele interesate au posibilitatea să viziteze instituțiile cu posturi vacante pentru a cunoaște colectivul, mediul educațional și condițiile de muncă. Zilele și detaliile vizitelor sunt indicate în tabelul funcțiilor vacante, iar participarea se realizează prin completarea formularului de înregistrare.

În luna iunie, Ministerul va organiza Concursul de repartizare a absolvenților pe funcții didactice vacante, dedicat tinerilor cu vârste de până la 35 de ani, aflați la început de carieră în domeniul educațional.

Angajarea în învățământ vine cu un pachet atractiv de beneficii, menit să încurajeze alegerea acestei profesii:

- Indemnizație unică de angajare: 200.000 de lei pentru absolvenții de licență sau master în Educație ori în domenii conexe cu module pedagogice; 160.000 de lei pentru absolvenții colegiilor pedagogice sau ai instituțiilor recunoscute din străinătate,

plata fiind efectuată în două tranșe (50% după 6 luni și restul după 18 luni);

- Normă didactică redusă cu 25% în primii cinci ani;
- Compensatie anuală de 4.000 de lei pentru materiale și echipamente didactice;
- Sprijin suplimentar pentru mediul rural și centrele raionale: 1.000 de lei lunar pentru chirie și 3.000 de lei anual pentru facturi la energie electrică și termică.

Ministerul Educației și Cercetării subliniază importanța rolului profesorului în formarea generațiilor viitoare și încurajează tinerii să transforme pasiunea pentru educație într-o carieră stabilă și apreciată.

FIRST Tech Challenge Moldova 2026 a premiat cei mai buni tineri ingineri

Pe 21 și 22 februarie 2026, Centrul Național de Inovații Digitale în Educație „Clasa Viitorului” din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a găzduit prima ediție oficială a Campionatului Național FIRST Tech Challenge Moldova, punctul culminant al sezonului competițional DECODE. Evenimentul a reunit peste 250 de elevi din 31 de echipe din întreaga țară, care au prezentat roboți proiectați și programați de ei, dar și inițiative STEM dezvoltate în comunitățile lor.

Tinerii au fost provocați să abordeze provocări tehnice complexe cu o curiozitate și rigoare deosebită. Participanții au lucrat în echipe, gestionând resurse, testând soluții inovatoare și colaborând pentru a atinge obiectivele competiției. Evenimentul a fost organizat de Centrul Național de Inovații Digitale în Educație „Clasa Viitorului” și Programul Innovate Moldova, cu sprijin internațional din partea Suediei, Regatului Unit și Ukraine-Moldova American International Fund (UMAIF), sub egida Ministerului Educației și Cercetării și în colaborare cu Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare.

Câștigătorii FIRST Tech Challenge Moldova 2026

- **Premiul Inspire I:** CaiVerziPePereti, IPLT „Nicolae Iorga”, Chișinău
- **Premiul Inspire II:** SIRIUS, Liceul de Limbi Moderne și Tehnologii Informaționale „Socrate”, Chișinău
- **Premiul Inspire III:** RoboRangers, Tekwill Academy Kids, Chișinău
- **Premiul Think:** ENIGMA, IPLT „Mihai Stratulat”, s. Boșcana, r. Criuleni
- **Premiul Connect:** OctetoHaret, IPLT „Spiru Haret”, Chișinău
- **Premiul Reach:** Axis, LTR „Aristotel”, Chișinău
- **Premiul Sustain:** ROBOTECH, IPLT „Aleksandr Pușkin”, Chișinău
- **Premiul Innovate:** XNERO, LT „ProSucces”, Chișinău
- **Premiul Control:** RoboTen, IPLT „Gaudeamus”, Chișinău
- **Premiul Design:** BrainPower, IPLT „Elada”, s. Măcărești, r. Ungheni
- **Premii speciale ale juriului:** YuNet, IPLT „Mihai Viteazul”, Chișinău și Techno Storm, Centrul Raional de Asistență și Performanță Educațională Ungheni

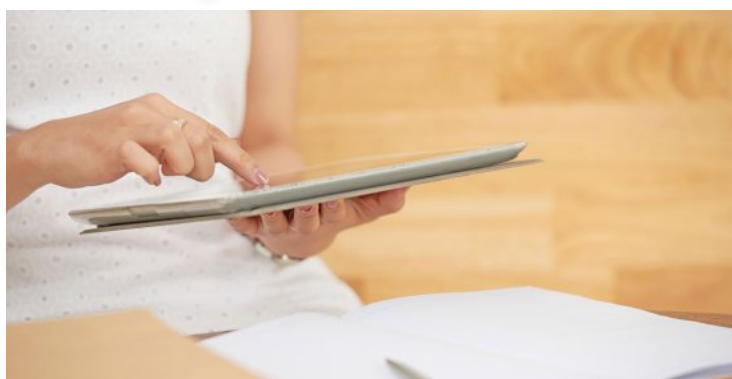
FIRST Tech Challenge este competiția de robotică unde elevii dezvoltă: abilități tehnice – programare, mecanică, electronică, modelare 3D, dar și competențe de leadership, comunicare și antreprenoriat. Valorile promovate de program includ profesionalismul, cooperarea, inovația, incluziunea și bucuria de a învăța.

ACCES GRATUIT LA MANUALE ONLINE PENTRU ELEVI ȘI PROFESORI

Ministerul Educației și Cercetării a lansat oficial platforma digitală **eduresurse.md**, care oferă gratuit manuale școlare interactive pentru elevi și cadre didactice din întreaga țară. Noua resursă aduce învățarea într-un format modern, adaptat cerințelor educației digitale și accesibil tuturor utilizatorilor.

Manualele digitale combină textul cu elemente multimedia – videoclipuri, imagini, animații 3D și realitate augmentată – pentru a transforma studiul într-o experiență captivantă și ușor de urmărit. Funcția de redare audio a textului permite elevilor să asculte materialul printr-un simplu click, sprijinind învățarea celor cu deficiențe de vedere sau a elevilor care preferă stilul auditiv.

Platforma include teste interactive, exerciții, simulări și lucrări de laborator, meni-

te să susțină predarea activă și implicarea elevilor în procesul educațional. În această etapă, platforma pune la dispoziție manuale pentru Fizică, clasa a VIII-a, Chimie, clasa a XII-a, Biologie, clasele VIII, IX și XII, Informatică, clasa a XII-a, și Matematică, clasa a IX-a.

Ministerul anunță că **eduresurse.md**, va deveni rapid un depozit central al resurselor educaționale digitale, incluzând

manuale electronice, materiale video și proiecte didactice de scurtă și lungă durată, astfel încât profesorii și elevii să găsească toate instrumentele necesare într-un singur loc. Inițiativa este realizată în colaborare cu UNICEF Moldova, cu sprijinul financiar al Parteneriatului Global pentru Educație, marcând un pas decisiv pentru digitalizarea și modernizarea educației în țară.

Continuă Campania de abonare, pentru anul 2026!

Dragi cititori,

Vă invităm să fiți alături de săptămânalul nostru și în anul 2026! Abonându-vă la *Univers Pedagogic pro*, veți beneficia cu fiecare ediție de: cele mai relevante informații din lumea educației, interviuri, reflecții și diverse materiale de analiză, utile pentru elevi, studenți, cadre didactice, manageri, alți specialiști și persoane interesate de tot ce ține de tărâmul fascinant al didacticii și instruirii.

Abonarea se face la sediile Oficiilor Î.S. „Poșta Moldovei”.

Fiți parte din comunitatea noastră și așa vă veți conecta la subiecte stringente, dar și la teme inedite ce contează pentru educație!

ECHIPAMENTE MODERNE PENTRU INSTITUȚII EDUCATIONALE DIN PARCANI, OFERITE DE BULGARIA

Bulgaria a finanțat un proiect de dotare cu tehnologii și echipamente moderne a unor instituții educaționale, culturale și medicale din satul Parcani, situat în regiunea transnistreană. Astfel, 3 școli, 2 grădinițe, școala duminicală de pe lângă biserică și Casa de Cultură au fost asigurate cu mijloace tehnice moderne.

Inițiativa urmărește îmbunătățirea infrastructurii educaționale și culturale. Ambasada Bulgariei din țara noastră anunțând că echipamentele au fost procurate grație unor fonduri alocate în cadrul Programului de Sprijin pentru Organizațiile Comunităților Bulgare din R. Moldova, Alba-

nia, Serbia, Kosovo, Ucraina și Macedonia de Nord.

Valoarea totală a proiectului este de 17 250 de euro. Sprijinul acordat comunității bulgare din regiune a fost stabilit drept una dintre prioritățile principale ale statului bulgar și ale reprezentanței diplomatice în ultimii trei ani. De remarcat că anul trecut la Primăria din Parcani a fost deschisă o școală duminicală, iar în celelalte școli și grădinițe din localitate s-a introdus studiul limbii, istoriei și tradițiilor bulgare, finanțat în cadrul Programului Național „Limba și Cultura Natală în Străinătate” al Ministerului Educației și Științei din Bulgaria.

UE: Renovare și eficientizare energetică la o grădiniță din Ceadâr-Lunga

Cea mai mare instituție de educație timpurie din UTA Găgăuzia, cu aproape 300 de copii, 40 de cadre didactice și personal auxiliar, cu mai multe blocuri și un teritoriu extins, a fost modernizată grație unui suport acordat de Uniunea Europeană, întru asigurarea unui mediu eficientizat energetic. Astfel, Grădinița nr. 8 „Andrieș” din orașul Ceadâr-Lunga le va oferi copiilor și lucrătorilor condiții mai bune, după finalizarea activităților de renovare și eficientizare energetică.

Valoarea totală a lucrărilor este de aproximativ șase milioane de lei, dintre care aproximativ patru milioane au fost alocate de UE. Modernizarea a fost realizată în cadrul Proiectului „EU4Moldova Reziliență: Stat sigur, comunități puternice”, implementat de Solidarity Fund PL în Moldova. Reconstrucția a vizat atât modernizarea infrastructurii, cât și reducerea consumului de energie.

Clădirea a fost izolată termic, s-a modernizat sistemul interior de încălzire, iar pe acoperiș au fost instalate panouri fotovoltaice cu o capacitate de 30 kW, permițând utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de întreținere și diminuarea emisiilor de CO₂. De asemenea, a fost renovată o încăpăre destinată depozitării produselor alimentare.

În plus, a fost amenajat integral teritoriul adiacent, construindu-se alei și trotuare, căi de acces, dar și o scenă în aer liber pentru activități educaționale și culturale. Instituția este organizată în 13 grupe, copiii având vârste cu-

prinse între 1 și 7 ani, inclusiv cu necesități educaționale speciale, precum și refugiați din Ucraina.

„Înainte de renovare aveam săli reci iarna și cheltuieli foarte mari pentru încălzire. Acum avem condiții de confort, iar consumul de gaze a scăzut cu aproximativ 35 la sută, ceea ce înseamnă economii importante care pot fi direcționate spre activități educaționale”, a menționat Natalia Cîvîrjic, directoră grădiniței.

La rândul său, Iwona Piórko, Ambasadoarea UE în R. Moldova, a remarcat că „Investițiile în educație și eficiență energetică sunt investiții în viitor. Prin astfel de proiecte, Uniunea Europeană

sprijină nu doar infrastructura, ci și bunăstarea copiilor, familiilor și comunităților”.

Prezent la ceremonia de inaugurare, Tomasz Horbowski, directorul Solidarity Fund PL în Moldova, a specificat că renovarea face parte dintr-un program mai amplu de revitalizare urbană, care include 5 proiecte implementate de organizația activitatea căreia o gestionează. Iar bugetul total al proiectelor de acest gen finanțate de UE depășește 17 milioane de lei, investiții similare fiind realizate în orașele Râșcani, Nisporeni, Hâncești și Cimișlia.

Cor. UPP

Provocările mediului online, analizate de experți și tineri la UPSC

Pe 24 februarie 2026, Aula Academică a UPSC a găzduit seminarul „Provocările mediului online: Securitate și combaterea dezinformării”, organizat de Biblioteca

Științifică în parteneriat cu Facultatea de Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale.

Evenimentul s-a desfășurat în contextul Zilei Siguranței pe Inter-

net, marcată anual pentru a promova utilizarea responsabilă a tehnologiilor digitale și pentru a consolida cultura securității online.

Seminarul a fost deschis de Ecaterina Scherlet, director al Bibliotecii Științifice UPSC, și de dr. prof. univ. Andrei Braicov, decan al FMTI, care au adresat un mesaj de salut participanților și vorbitorilor. În intervențiile lor, au subliniat importanța alfabetizării digitale și a gândirii critice în contextul provocărilor actuale ale mediului online.

Invitată specială a fost Natalia Spinu, expert în securitate cibernetică și director al Institutului European de Studii Politice din Moldova. În prezentarea „Siguranța în mediul online: riscuri, responsabilitate și educație digitală”, aceasta a abordat evoluția proceselor de digitalizare, principiile criptării datelor, triada securității cibernetice (confidențialitate, integritate,

disponibilitate), precum și principalele amenințări actuale — de la phishing și atacuri informatice până la manipulare informațională. În intervențiile sale publice, Natalia Spinu pune constant accent pe educația digitală ca instrument de protecție și pe responsabilitatea individuală în spațiul online — idee reiterată și în cadrul seminarului.

Angela Globa, dr., conf. univ., Catedra Informatică și Tehnologii Informaționale, FMTI, a prezentat comunicarea „Metode aplica-

tive în contextul dezinformării în Republica Moldova”. Intervenția a inclus analiza cadrului legislativ privind accesul la informație și combaterea dezinformării, identificarea pattern-urilor de răspândire a narativelor false în spațiul mediatic autohton, precum și utilizarea inteligenței artificiale în detectarea știrilor false și a conținutului deepfake. A fost prezentat și procesul de analiză comparativă a sistemelor informatice existente, precum și dezvoltarea sistemului RealInfo.

DIANA TANAS: „NOILE GENERAȚII RĂSPUND CEL MAI BINE LA STRATEGII CENTRATE PE IMPLICARE ȘI RELEVANȚĂ PRACTICĂ”

Un profesor bun nu doar transmite informații, ci structurează învățarea în mod logic și adaptat nivelului clasei

La rubrica *Interviul de joi* din săptămâna curentă, o aducem în prim-plan pe Diana Tanas – profesor de drept și științe administrative, un cadru didactic pentru care educația înseamnă, înainte de toate, responsabilitate și dedicare. Am provocat interlocutoarea la un dialog despre începuturile sale la catedră, despre anii care i-au modelat parcursul profesional și despre convingerea că adevărata realizare a unui profesor se măsoară în reușitele elevilor săi. Vă propunem spre lectură un interviu despre muncă, perseverență și atașamentul față de instituția care i-a devenit, în timp, a doua casă.

- Cum ați ajuns să faceți carieră în domeniul pedagogic și, mai ales, să predați discipline din aria dreptului și științelor sociale?

- Pentru mine a fost ceva firesc, conturat din interiorul experienței mele de elevă la Colegiul Pedagogic „Mihai Eminescu” din Sorocea. Acolo s-a conturat, treptat, atașamentul meu pentru educație și pentru rolul de formator al profesorului. Deși am absolvit specialitatea Asistență Socială, am simțit nevoia unei fundamentări mai solide în domeniul educațional și am ales să urmez studiile de licență în psihopedagogie. A fost momentul în care am decis conștient că educația nu este doar un traseu profesional, ci o vocație.

Înainte de a preda propriu-zis, am lucrat în calitate de pedagog social în cadrul căminului studentesc al Colegiului. A fost o experiență diversă, intensă și foarte practică, care m-a format în relația directă cu tinerii și m-a determinat să merg mai departe. Lucrul cu tinerii mi-a plăcut întotdeauna: de la ei poți învăța permanent, iar, în același timp, poți fi un reper în diferite situații – atât în plan educațional, cât și uman.

Ulterior, dorința mea de a înțelege mecanismele dreptății, funcționarea instituțiilor și raporturile sociale m-a orientat spre Facultatea de Drept și Științe Sociale din cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Această etapă mi-a oferit instrumentele teoretice și juridice necesare pentru a aborda disciplina dreptului cu rigoare și responsabilitate.

În contextul diversificării ofertelor educaționale ale Colegiului în care am studiat, s-a creat oportunitatea de a preda discipline din aria dreptului și științelor sociale. Astfel, parcursul meu academic și profesional s-a integrat coerent, iar astăzi activez ca profesor de drept și științe administrative, îmbinând dimensiunea pedagogică cu cea juridică într-un ca-

dru educațional care mi-a modelat propria formare.

- Cum a fost începutul dvs. ca tânăr specialist într-o instituție de formare a viitoarelor cadre didactice?

- A fost, fără îndoială, provocator. Mediul pedagogic are standarde înalte, iar eu mi-am propus din start să excelez în tot ceea ce fac. Ca orice cadru didactic la început de drum, am resimțit presiunea birocratică, asistența la ore, evaluările și așteptările mari. Cu timpul însă, am înțeles că aceste etape, deși solicitante, au un rol important: ne disciplinează, ne clarifică stilul de lucru și ne formează profesional. Din punct de vedere atitudinal, cel mai dificil a fost echilibrul dintre entuziasmul specific începutului și realitatea instituțională. Uneori, când îți dorești să faci multe și repede, te lovești de rezistență, de conservatorism și de „tipare” deja stabilite. Există, din păcate, și acea tendință de a „tăia aripile” tinerilor specialiști atunci când nu se pliază perfect, din prima, pe anumite cerințe sau practici interne. Totuși, în toate situațiile am demonstrat că nu numărul de ani contează, ci competența, seriozitatea și capacitatea de a schimba tiparele. Am învățat să-mi susțin ideile argumentat, să am răbdare cu procesele, dar să nu renunț la inițiativă. Conservatorismul poate bloca automat entuziasmul tinerilor, însă eu am ales să rămân curajoasă încă de la început și să transform provocările în motivație pentru evoluție.

- Aveți 12 ani de activitate în domeniul pedagogic. Care este cea mai mare realizare a dvs. profesională?

- În această perioadă am înregistrat mai multe realizări profesionale, în special în atragerea finanțărilor prin scrierea și implementarea proiectelor educaționale. Prin aceste inițiative am creat oportunități concrete pentru elevi, am diversificat experiențele lor de învățare și am consolidat parteneriate instituționale relevante. În contextul unor bugete austere, dotarea cu echipamente didactice și îmbunătățirea condițiilor de formare, ca rezultat al proiectelor, reprezintă un impact important, alături de beneficiile educaționale directe obținute de elevi.

Totuși, cea mai mare realizare a mea nu se măsoară în granturi

sau proiecte câștigate, ci în impactul formativ asupra tinerilor. Consider că adevărata performanță profesională este momentul în care elevii pe care îi formezi și îi orientezi ajung să îndrăgească o profesie, să o aleagă conștient și să o urmeze inspirați inclusiv de exemplul pe care l-ai oferit. Când un tânăr își descoperă vocația, își asumă un parcurs clar și își construiește identitatea profesională cu încredere, atunci știu că misiunea mea de cadru didactic a produs valoare reală și durabilă.

- Care au fost cele mai dificile momente la început de carieră și ce lecții v-au dat?

- Există, uneori, tendința de a „testa” sau chiar de a descuraja tinerii specialiști atunci când nu se conformează automat unor practici tradiționale. Totuși, aceste momente mi-au oferit lecții esențiale. Am învățat că profesionalismul se construiește prin consecvență, că autoritatea nu vine din vechime, ci din competență și coerență, și că reziliența este o condiție fundamentală în cariera didactică. De asemenea, am înțeles că schimbarea se produce nu prin confruntare directă, ci prin rezultate concrete, prin performanță și prin capacitatea de a demonstra că inovația poate coexista cu standardele înalte ale instituției. Privind retrospectiv, acele dificultăți nu au fost obstacole, ci etape formative care mi-au consolidat identitatea profesională și curajul de a rămâne autentică în viziunea mea educațională.

- Ce competențe ar trebui să dezvolte un viitor cadru didactic încă din perioada studiilor?

- Din perspectiva mea, un viitor cadru didactic ar trebui să

înceapă încă din perioada studiilor dezvoltarea unui set coerent de competențe profesionale, pedagogice și personale, care să îi asigure atât eficiență didactică, cât și echilibrul în relația cu elevii și instituția. În primul rând, să se axeze pe competențele didactice fundamentale: capacitatea de proiectare a lecției, formularea clară a obiectivelor operaționale, utilizarea metodelor interactive și evaluarea corectă a progresului elevilor. Un profesor bun nu doar transmite informații, ci structurează învățarea în mod logic și adaptat nivelului clasei. În al doilea rând, să-și dezvolte competențele de comunicare și relaționare. Gestionarea grupului, empatia, ascultarea activă și capacitatea de a menține autoritatea prin respect, nu prin rigiditate, sunt esențiale. Relația profesor-elev influențează direct climatul educațional și performanța.

De asemenea, este indispensabilă competența digitală și capacitatea de a integra tehnologia în procesul educațional, într-un mod funcțional, nu formal. Educația actuală presupune adaptabilitate și deschidere către instrumente moderne.

Nu în ultimul rând, viitorul cadru didactic trebuie să-și formeze competențe de management al timpului, reziliență profesională și capacitatea de reflecție critică asupra propriei practici. Un profesor eficient este un profesionist care învață continuu, își analizează intervențiile și caută permanent să se perfecționeze. În esență, formarea inițială trebuie să construiască nu doar cunoștințe teoretice, ci o identitate profesională solidă, bazată pe responsabilitate, etică și angajament față de misiunea educațională.

- Studenții de astăzi vin cu alte așteptări, ritmuri și moduri de a învăța. Ce strategii pedagogice dau cele mai bune rezultate în lucrul cu noua generație?

- Tinerii răspund cel mai bine la strategii centrate pe implicare și relevanță practică. Învățarea activă – prin studii de caz, dezbateri, simulări sau jocuri de rol – le captează atenția și îi ajută să înțeleagă aplicabilitatea reală a conținuturilor. Conectarea teoriei la situații concrete, analiza unor cazuri din practică sau implicarea lor în proiecte cu produs final clar (prezentări, campanii, miniproiecte) crește motivația și responsabilitatea. Tehnologia utilizată funcțional – prin quizuri online,

platforme digitale sau resurse multimedia – susține ritmul lor rapid de procesare a informației, iar feedbackul prompt și orientat spre progres îi menține implicați.

În același timp, tinerii de astăzi au nevoie de un spațiu educațional prietenos și sigur. Sunt sensibili, reacționează rapid la nedreptate sau rigiditate și se plictisesc ușor dacă nu sunt provocați intelectual. De aceea, noi, cadrele didactice, nu ne putem relaxa profesional; trebuie să fim permanent atenți, adaptați și creativi. Este un efort constant, dar și o investiție pe termen lung. Ei sunt viitorul țării, iar noi contribuim, zi de zi, la construirea lui.

- Care sunt cele mai frumoase momente din activitatea dvs. la Colegiul Pedagogic „Mihai Eminescu” din Sorocea?

- Începând cu anul 2016, instituția a fost redenumită din Colegiu Pedagogic în Colegiu, în contextul reorganizării învățământului profesional tehnic postsecundar. Cele mai frumoase momente din activitatea mea sunt, paradoxal, legate de perioada în care am fost elevă aici. Sunt anii în care mi-am format caracterul, mi-am conturat drumul profesional și am alțoit, pas cu pas, dragostea față de colegiu.

Acea legătură construită în timpul studiilor s-a transformat ulterior într-o motivație autentică de a reveni și de a contribui la dezvoltarea instituției. Iar cele mai frumoase clipe, ca profesor, sunt atunci când îi văd pe elevi crescând: când prind încredere, își descoperă vocația, reușesc prin propriile eforturi și simt că aparțin acestei comunități – la fel cum am simțit și eu.

- Activitatea dvs. include implicare civică și proiecte pentru tineri. Cum se completează aceste experiențe cu munca de colegiu?

- Se pliază perfect din mai multe motive. Implicarea civică și proiectele dedicate tinerilor completează în mod firesc activitatea didactică, deoarece extind învățarea dincolo de sala de clasă și o conectează la realitățile comunității.

Prin proiecte, elevii nu doar acumulează cunoștințe teoretice, ci dezvoltă competențe practice – gândire critică, spirit civic, responsabilitate socială, capacitatea de a lucra în echipă și de a comunica eficient. Activitatea civică oferă contexte reale în care valorile discutate la ore – democrație, echitate, drepturi, implicare – devin experiențe trăite.

Un promotor fervent al filosofiei formative: Dumitru Pasat

(75 DE ANI DE LA NAȘTERE)

Protagonistul acestor rânduri, scriitorul și filosoful Dumitru Pasat, este o figură marcantă, polyvalentă a culturii noastre contemporane. Licențiat în Litere, de-a lungul timpului dânsul a abordat în scrierile sale, cu egală competență și discernământ, probleme de cultură, literatură, știință, educație, politică, sociologie, istorie, folcloristică, religie etc., dând la iveală articole și studii valoroase, „risipite” cu generozitate prin mai toate publicațiile periodice de la noi. Totuși, domeniul lui predilect este *filosofia* – un spațiu în care se simte ca pește în apă. Expresia inspirată și sugestivă a academicianului Mihai Cimpoi, care l-a numit „fință întru filosofie”, spune totul despre D. Pasat, care viețuiește și respiră filosofic.

a dilemelor existențiale cu care se confruntă. Dânsul ne convinge, într-un mod incitant și captivant, că filosofia își vedește foloasele practice prin aceea că ne oferă

ta titlul de „Filosof al poporului”, cu siguranță, D. Pasat ar fi primul care ar merita să-l poarte.

Filosofia, așa cum au conceput-o anticii, are, înainte de toate, o funcție formativă, instructiv-educativă, și nu în zadar s-a predat de timpuriu ca disciplină aparte în instituțiile de învățământ. Merită o deosebită atenție această afirmație a lui Titu Maiorescu: sarcina unui scriitor-filosof este „de a juca rolul de mijlocitor între teoriile construite și felurile interese practice care preocupă societatea noastră”. Or, asta înseamnă că, atunci când se expun niște concepții filosofice, analistul și propovăduitorul lor are și misiunea de a dezvălui la ce și cum pot sluji respectivele concepții în vederea soluționării problemelor omului de azi.

De aici vine și marele regret al scriitorului-filosof Dumitru Pasat, legat de faptul că filosofia,

atât pentru adulți, cât și pentru copii. Studiarea filosofiei în licee se impune cu atât mai mult, cu cât învățământul nostru filosofic liceal dispune, în opinia lui D. Pasat, de un curriculum bine pus la punct și de manuale foarte bune pentru clasele X-XII, donate de România. Numai de nu s-ar fi pierdut pe undeva de atâta amar de vreme, căci sunt peste două decenii de când Dumitru Pasat bate întruna alarma la ușa tuturor guvernelor care s-au perindat de atunci încoace: *filosofia formativă trebuie să redevină disciplină de studiu în liceele din Republica Moldova!* Să fie, oare, acesta un strigăt în deșert?!

De ani buni eroul acestui material își înnoiește numele prin scris, devenit condiția esențială a existenței sale. Cei care îi cunosc și îi apreciază scrierile consideră că, pentru ceea ce a realizat, acest fervent promotor al filosofiei formative ar merita din plin vreun grad științific ori vreo distincție de stat. Bunăoară, doctorul în filosofie Nicolae Cojocaru (citat mai sus) opinează că Dumitru Pasat ar merita să dețină titlul de Doctor Honoris Causa al vreunei de-a noastre universități sau pe cel de Om Emerit. Dacă conferirea unei distincții de stat ar fi o treabă mai complicată, care ține de competența instituțiilor statului, apoi propunerea pentru „conferirea gradului științific de doctor (fără prezentarea tezei) sau măcar a titlului de Doctor Honoris Causa e în puterea, dar, îndrăznesc să afirm, și de datoria tagmei filosofice din Republica Moldova, susține N. Cojocaru.

Pe de altă parte, protagonistul nostru, simplu și modest din fire, „nebăgăreț”, cu un acut simț al demnității de om, nu este un vânător de onoruri sau de favoruri materiale. El însuși se consideră un idealist, pentru care ideea, adică creația spiritului uman, este singura care poate spune ceva despre om. Aidoma unui Socrate modern, bine primit în toate mediile pe care le frecventează, dialogând de la egal la egal cu oricine – „de la vladică până la opincă” –, D. Pasat confirmă adevărul axiomatice: cu cât omul e mai înțeles, cu atât e mai simplu și mai accesibil.

Cărțile și articolele scriitorului-filosof Dumitru Pasat vor rămâne pentru generații, indiferent dacă statul și forurile culturale sau științifice îi vor aprecia vreodată strădaniile. El este, potrivit spuselor mentorului său, regretatul prof., dr. hab. Vasile Țapoc, „steagul și mesagerul filosofiei, adică e scriitorul și gânditorul care contribuie plenar la menținerea vie a setei de frământare filosofică a spiritului uman, rememorând și împrăștiind valori, care îi asigură un loc de frunte printre filosofi zilelor noastre de pe ambele maluri de Prut”.

Nicolae JANTĂC

șansa de a vedea că se poate gândi sau acționa și altfel decât ne-am obișnuit să o facem până la un anumit moment. Recunoscând efectele benefice ale filosofiei asupra propriului său spirit, D. Pasat mărturisește: „În filosofie am găsit confortul spiritual al existenței mele fizice, fiindcă ea este firescul unei vieți cu rost, este căutarea perpetuă a ceea ce, chipurile, a fost deja găsit, adică a unui adevăr interior/ transcendență interioară... Lumea filosofică e grădina unde mă simt ca-n rai, este Edenul pe caldarâmul căruia pot merge/păși nestingherit. Scopul meu primordial e să mențin filosofia trează și înfloritoare în viața spirituală a semenilor mei”.

Prin ceea ce face de-a lungul anilor, Dumitru Pasat s-a afirmat ca un veritabil „formator de cultură filosofică” (N. Cojocaru) a publicului larg, incluzându-i pe acei cititori care, prin cărțile sale, și-o aprofundează, dar – și mai mult – pe cititorii presei noastre periodice, care, grație articolelor sale, își pot spori atracția pentru filosofie. Dacă cei mai mulți dintre confracții săi din domeniul filosofiei scriau și scriu, mai degrabă, dintr-un anumit interes – pentru ceva onorarii (în cazuri rare, căci la noi demult nu se mai plătesc) sau pentru a obține grade științifice sau titluri didactice –, Dumitru Pasat a fost mereu și e preocupat de cercetările sale filosofice din profunzimea dorinței suflătoare de a cunoaște și de a-și împărtăși cunoștințele cu conaționalii săi. Dacă ar exis-

ta așa cum argumentează Dumitru Pasat, ai noștri nu au preluat mecanic de la ei doctrine și concepte, ci au avut adesea moduri proprii de abordare și chiar încercări de a crea sisteme filosofice originale.

Așadar, spiritul german domină eseurile filosofice ale protagonistului acestor rânduri. Acest fapt i-a permis, cu deplin temei, regretatului său profesor universitar și „părinte spiritual” Vasile Țapoc să constate inspirat că „scriitorul-filosof Dumitru Pasat face să vorbească românește filosofia germană”.

Dar acest iremediabil îndrăgostit de filosofie nu doar analizează și propagă creațiile marilor înțelepți ai lumii, ci, după cum remarcă Nicolae Cojocaru (un basarabean, fost cadru universitar la filosofie, după pensionare stabilit la Duesseldorf, Germania), „scriitorul basarabean cu cel mai profund substrat filosofic formulează multe și profunde gânduri proprii”. Cu alte cuvinte, Dumitru Pasat este o ființă înzestrată cu talent hermeneutic, adică „cu capacitatea de a realiza prin lectură o nouă valoare, manifestată atât în propria înțelegere a fenomenului cultural, cât și în dezvoltarea lui” (prof. Vlad Păslaru, dr. hab. în pedagogie). Unul dintre conceptele de bază ale hermeneuticii este interpretarea cunoștințelor obținute. În cazul lui D. Pasat interpretarea este aproape întotdeauna mai mult decât o explicație a filosofiei altora și se încheie prin avansarea unor puncte de vedere proprii și originale. Punctul final la care dânsul ajunge în cercetările sale nu coincide într-un tot cu punctul inițial de la care a pornit, ci este un punct îmbogățit cu propriile opinii, care deseori aduc un spor de cunoaștere. În acest fel, propovăduitorul nostru de filosofie ne cheamă să răzgândim ceea ce părea să nu mai aibă nevoie de a fi gândit, fiindcă, chipurile, totul ar merge de la sine. Cunoașterea, și în cazul celei filosofice, este inequizabilă.

Scriitorul-filosof Dumitru Pasat reia demersul înțelepților antici, greci și latini, dar și al celor din Epoca Renașterii, care considerau filosofia „medicină a sufletului”. Autorul nostru numește articolele sale legate de acest subiect „pastile de minte”, după cum sună și titlul uneia dintre cărțile sale. Această latură, să-i zicem terapeutică, a filosofiei a căzut treptat în desuetudine. Resuscitarea ei de către unii filosofi contemporani, puțini la număr, între care și D. Pasat, vine să răspundă unor nevoi ale publicului larg, ajutând omul de azi să facă față angoaselor sale printr-o înțelegere sporită

Cercetător asiduu, cu minte pătrunzătoare, înzestrat cu harul meditației filosofice, el s-a aplecat cu pioșenie asupra operelor marilor gânditori ai lumii și ai neamului românesc: Avicena, Marcus Aurelius, Socrate, Leibniz, Schopenhauer, Kant, Hegel, Nietzsche, Heidegger, Cantemir, Maiorescu, Eminescu, Conta, Iorga, Vulcănescu, Cioran, Eliade, Rădulescu-Motru ș.a. A „parcurs” retrospectiv o bună parte a itinerarului spiritual al acestor gânditori, găsim între viziunile lor interferențe și anumite similitudini. Drept mărturie ne stau cărțile sale, conținând (după cum le numește autorul) „interpretări și deschideri de spirit”, „eseuri și notițe filosofice” (adică îmbină lirica cu filosofia), interviuri, colocuțiuni, articole publicistice etc. Iată, pentru exemplificare, doar câteva titluri, în ordinea cronologică a apariției cărților: „Profunzimii de spirit”, „Dimitrie Cantemir: tentații metafizice”, „Eminescu și cugetul german”, „Dialoguri la masa tăcerii”, „Pastile de minte”, „La vatra slovelor cu tălc”, „Interferențe filosofice germano-române”.

Adept declarat al gândirii filosofice germane, al spiritului german în genere (de care s-a pătruns încă din copilărie, având prieteni de joacă copii germani din familiile deportate în Altai, ca și familia Pasat), autorul nostru s-a preocupat îndeaproape de influența filosofiei germane asupra gânditorilor noștri, făcând paralele interesante, adesea surprinzătoare, bunăoară între Van Helmont și Cantemir, Herbart și Maiorescu, Fechner și Mateevici, dar insistând, mai ales, asupra interferențelor dintre filosofia clasică germană (Kant, Hegel, Schopenhauer) și creația gânditorilor români (Maiorescu, Eminescu, Bălcescu, Rădulescu-Motru, Blaga, Noica, Petrovici, Negulescu ș.a.)

Eminescolog prin vocație, cu un dezvoltat instinct de cercetător, Dumitru Pasat a pătruns, precum puțin de pe la noi, în profunzimea gândirii filosofice eminesciene și a expus convingător legăturile/interferențele ei cu filosofia germană. Drept urmare, oferă cititorului texte admirabile, precum: „Eminescu și sistemul monadologic leibnizian”, „Eminescu și apriorismul kantian”, „Schopenhauer – cel mai valoros stimulente spiritual al lui Eminescu”, „Eminescu și sistemul abstract hegelian”, „Unitatea ideatică a două minți de geniu: Eminescu-Nietzsche”.

Gânditorii germani au servit, în mare parte, drept modele intelectuale pentru cei români. Dar,

Școala, oglinda empatiei

Școala este o oglindă a societății în care trăim. În ea se reflectă valorile, fricile, neînțelegerile, dar și capacitatea noastră de a crește împreună. Din păcate, în multe contexte educaționale, această oglindă arată realități dureroase: discriminare, etichetare, respingere și lipsă de empatie față de elevii cu cerințe educaționale speciale (CES). Discriminarea nu apare întotdeauna sub forme evidente. Uneori se manifestă prin neînțelegere, alteori prin evitarea copilului „diferit”, prin așteptări scăzute sau prin lipsa de răbdare. În spatele acestor comportamente se află adesea necunoașterea și teama de necunoscut. Atunci când empatia lipsește, diferența devine o barieră, nu o resursă.

Educația incluzivă înseamnă nu doar integrarea fizică a elevului cu CES într-o clasă obișnuită, ci recunoașterea valorii fiecărui copil, respectarea ritmului său și crearea unui mediu sigur, în care să se simtă acceptat. Este nevoie

de o schimbare de perspectivă – de a privi copilul nu prin prisma limitărilor, ci prin potențialul său. Această schimbare, însă, nu este ușoară. Ea presupune durere, efort și curaj. Durerea de a recunoaște că, uneori, sistemul educațional nu răspunde nevoilor tuturor copiilor. Curajul de a ieși din tipare și de a construi relații bazate pe empatie și respect.

Un pas esențial în acest proces îl reprezintă atelierele de sensibilizare, organizate la nivelul fiecărei clase. Prin activități adaptate

vârstei elevilor, aceștia pot învăța ce înseamnă diversitatea, cum se manifestă cerințele educaționale speciale și, mai ales, cum pot fi un sprijin real pentru colegii lor. Informația corectă duce la înțelegere, iar înțelegerea naște empatie. La fel de importante sunt activitățile de informare și formare pentru profesori și părinți. Dascălii au nevoie de suport pentru

a gestiona diversitatea din clasă, iar părinții trebuie să înțeleagă că educația incluzivă este un câștig pentru toți copiii, nu un obstacol. Doar prin dialog și colaborare se pot construi punți reale între școală, familie și copil. Un element-cheie în acest sens îl constituie atelierul practic comun, la care participă împreună profesori, părinți și copii. Într-un astfel de cadru, rolurile se estompează, iar oamenii se întâlnesc ca parteneri. Se învață unii de la alții, se creează conexiuni autentice și se consolidează sentimentul de apartenență. Aceste experiențe comune au un impact profund asupra copilului, care simte astfel că nu este singur. Progresul real nu se construiește individual. El apa-

re atunci când școala, familia și comunitatea lucrează împreună. Numai prin colaborare, empatie și deschidere putem transforma instituția de învățământ într-o oglindă care să reflecte acceptarea, respectul și șansa egală la educație pentru fiecare copil. Pentru că, în final, un copil nu are nevoie de perfecțiune, ci de oameni care cred în el.

Dar dumneavoastră, stimați cititori, ce credeți că îi lipsește astăzi școlii pentru ca discriminarea să dispară sau, măcar, să se

reducă semnificativ? De ce ar avea nevoie o școală cu adevărat incluzivă: mai multă empatie, educație emoțională, ateliere de sensibilizare constante, formare pentru profesori, implicarea părinților sau o schimbare reală de mentalitate la nivel de comunitate?

Natalia CUNIȚCHI,
cadru didactic de sprijin,
grad didactic II, psiholog,
IP LT WALDORF,
mun. Chișinău

INTERVIUL DE JOI

DIANA TANAS: „NOILE GENERAȚII RĂSPUND CEL MAI BINE LA STRATEGII CENTRATE PE IMPLICARE ȘI RELEVANȚĂ PRACTICĂ”

(Continuare din pag. 3)

În același timp, aceste inițiative consolidează imaginea instituției în comunitate și creează parteneriate relevante. Pentru mine, munca la colegiu și implicarea civică nu sunt domenii separate, ci componente complementare ale aceleiași misiuni: formarea unor tineri conștienți, activi și pregătiți să contribuie responsabil la dezvoltarea societății.

- Cum reușiți să motivați studenții să se implice în viața socială?

- Reușesc să-i motivez prin faptul că le arăt, foarte concret, ce câștigă din implicare. Le explic că participarea la activități sociale nu este „voluntariat de dragul voluntariatului”, ci o investiție în propria lor dezvoltare: își exersează comunicarea, capătă încredere, își dezvoltă spiritul de echipă și învață să-și asume responsabilități.

În același timp, îi implic gradual în roluri potrivite nivelului lor – de la sarcini mici la coordonări –, astfel încât să simtă reușita. Când ei văd rezultate și apreciere, motivația crește natural. Cel mai important mesaj pe care îl transmit este acesta: implicându-se, ei se dezvoltă, comunică, își construiesc rețele și conexiuni, se redescoperă și își conturează identitatea – ca profesioniști și ca oameni.

- Ați participat la diverse inițiative educaționale și comunitare. Ce impact au astfel de activități asupra formării profesionale a tinerilor?

- Unul semnificativ, deoarece completează formarea teoretică prin experiență practică și contextualizată. Astfel de activități dezvoltă competențe transversale esențiale: comunicare eficientă, lucru în echipă, leadership, gândire critică și capacitatea de a lua

decizii. Tinerii învață să gestioneze situații reale, să interacționeze cu parteneri instituționali și să înțeleagă mecanismele sociale dincolo de manual.

De asemenea, implicarea comunitară le consolidează responsabilitatea civică și etica profesională. Ei nu mai percep profesia doar ca pe o sursă de venit, ci ca pe un rol social cu impact. În acest mod, formarea profesională devine mai matură, mai conștientă și orientată spre contribuție, nu doar spre performanță individuală.

- Lăsați aici un mesaj pentru tinerii care ezită să aleagă o carieră în educație?

- Dacă ezitați să alegeți o carieră în educație, întrebați-vă un lucru simplu: vreți doar un loc de muncă sau vreți să lăsați o urmă? Educația nu este o profesie comodă. Presupune responsabilitate, răbdare, adaptare continuă

și multă muncă nevăzută. Dar este una dintre puținele cariere în care vedeți direct cum crește un om datorită implicării voastre. Impactul nu este imediat, însă e profund și durabil: formați caractere, orientați destine, construiți încredere și contribuiți la viitorul țării.

În plus, politica statului încearcă să încurajeze tinerii să vină în sistem. Conform măsurilor anunțate și aprobate de Guvern, absolvenții facultăților de pedagogie pot beneficia de o indemnizație unică de 200.000 lei în primii 5 ani de activitate didactică, iar absolvenții programelor de studii profesional-tehnice – de 160.000 lei, în aceleași condiții. Prin majorarea indemnizațiilor și oferirea unui șir de facilități, Ministerul Educației și Cercetării își propune consolidarea resurselor

umane, creșterea atractivității și a prestigiului profesiei didactice. Dacă simțiți că puteți inspira, ghida și susține tineri în drumul lor, atunci educația nu este doar o opțiune profesională – este o misiune, susținută tot mai mult și prin măsuri concrete.

Vă mulțumim, stimată doamnă Diana Tanas, pentru deschiderea și sinceritatea cu care ați împărtășit aceste gânduri și pentru exemplul de dedicare pe care îl oferiți, zi de zi, în slujba educației.

Oxana PaRaȘciuc

Magia lecturii crește oameni!

ÎNTÂLNIRI CU SCRITORUL NICOLAE POPA

În epoca tehnologiilor avansate, nu ne imaginăm viața fără vizionarea unui film bun, fără comunicarea cu prieteni prin rețele sociale etc. Problema e că asemenea îndeletniciri adesea ne răpesc prea mult timp, în detrimentul unor ocupații ce contribuie la dezvoltarea intelectuală, culturală, emoțională. De aceea, întâlnirile tinerilor cu scriitorii sunt evenimente importante, ce contribuie la dezvoltarea personală, stlimularea interesului pentru cultură, cunoaștere, adevărate exerciții de comunicare. O astfel de experiență a fost și întâlnirea scriitorului Nicolae Popa cu membrii clubului „Devoratorii de carte” de la biblioteca „Ștefan cel Mare și Sfânt”, elevi ai Liceului „Mircea cel Bătrân” din capitală, însoțiți de profesoara Olga Apolonic-Beloconi.

Întâlnirea a fost prilejuită de lectura volumelor „Cubul de zahăr”, „Ghiozdanul zburător” și altele din creația scriitorului Nicolae Popa, care tot mai mult își îndreaptă atenția spre interesele ce îi animă pe copii și tineri. Cititorii au fost privilegiați să afle, printre primii, că în curând va ieși de sub tipar un nou volum, continuarea cărții „Ghiozdanul zburător”. În cadrul întâlnirii a mai luat naștere o idee – a lecturării manuscrisului împreună cu cititorii.

Cărțile au prins grai prin vorba scriitorului

Scriitorul Nicolae Popa și tinerii membri ai clubului „Devoratorii de carte” – un proiect care durează de mai mulți ani – au simțit că în atmosfera caldă a bibliotecii devin buni prieteni și chiar mai mult – colaboratori! Nicolae Popa a venit cu disponibilitatea de a povesti, de a răspunde sincer la întrebări și de a-și împărtăși experiențele de viață și creație. Încrederea tinerilor a fost câștigată prin niște detalii aparent mărunte – amintirile din copilărie

ale scriitorului, întâmplări reale care au stat la baza unor texte, relația autorului cu desenul – deoarece Nicolae Popa își ilustrează singur cărțile pentru copii.

Un element care a suscitat un interes deosebit din partea tinerilor cititori a fost relația dintre scris și desen în creația scriitorului. Cititorii au fost mirați să afle că procesul de creație al scriitorului Nicolae Popa, pornește uneori de la desen către text și nu invers. „Câteodată mă blochez în ceea ce privește subiectul sau personajele și încep să desenez. Desenul îmi dă idei și le transfer apoi în scris”, a explicat el. Această dublă expresie artistică conferă cărților sale un caracter aparte, apreciat de colegii săi, dar mai ales de tinerii cititori.

Cum și-a descoperit vocația Nicolae Popa?

Nicolae Popa a vorbit și despre propriile începuturi literare. Scriitorul a fost marcat de întâlnirea sa cu poezii consacrați, când se afla la vârsta adolescenței. Un astfel de moment, trăit în anii de școală, când poezia sa a fost validată chiar de către scriitorii veniți la ei în ospetie, i-a confirmat că poezia și literatura sunt destinul său. Această întâlnire l-a ajutat să-și pregătească și să

fel își făurește viitorul, consideră scriitorul.

Cărți în dialog cu cititorii

Un moment important al întâlnirii a fost anunțul unei noi apariții editoriale: continuarea volumului *Ghiozdanul zburător*. Maestrul a dezvăluit că este preocupat de al doilea volum și că e deschis să primească opinii și sugestii chiar în momentul când lucrează la manuscris. „Mi-ar face plăcere ca cititorii să citească manuscrisul și, dacă au observații, voi ține cont de ele”, a spus Nicolae Popa, subliniind ideea de carte construită în dialog cu publicul. Astfel, copiii pot pătrunde în laboratorul de creație al scriitorului, dezvoltându-și creativitatea, dar și spiritul de înțelegere a unei opere literare.

Întâlnirea cu Nicolae Popa a reconfirmat rolul fundamental al literaturii în formarea personalității, a menționat directoarea bibliotecii „Ștefan cel Mare și Sfânt”, moderatoarea clubului „Devoratorii de carte”, Lilia Gamața. Pentru tinerii prezenți, întâlnirea a fost nu doar o lecție de literatură, ci și una de viață. Într-o lume dominată de comunicarea virtuală, astfel de momente de dialog sincer, față către față, reamintesc că literatura este un prilej de a construi punți între oameni și de a face lumea mai bună.

Magia comunicării se simte de ambele părți

Opiniile participanților la această întâlnire au conturat una dintre cele mai importante concluzii: contactul direct cu autorul înseamnă o formă de validare a lecturii și, în același timp, o invitație la a citi și la a descoperi lumea prin carte.

Evelina Marian, elevă a clasei a XII-a, membră a Clubului de lectură, a mărturisit că astfel de întâlniri sunt „ceva de neprețuit”, mai ales pentru generația înconjurată de tehnologie, care simte adesea o singurătate existențială. O altă participantă, Gabriela Stratulat, a subliniat că poveștile „se simt altfel” atunci când scriitorul explică de ce și cum a ajuns să le scrie. Această apropiere a stărnit curiozitatea tinerilor de a descoperi și alte volume din opera lui Nicolae Popa.

Și pentru scriitor, întâlnirile cu cititorii sunt la fel de importante și necesare, a mărturisit Nicolae Popa: „Contactul cu un cititor concret, când auzi o părere despre carte, auzi întrebări despre ceea ce scrii, este foarte important. Altfel, parcă nici nu ar avea rost să mai scrii”, a mărturisit autorul. Pentru el, literatura nu poate exista în afara acestei relații vii cu cititorul. Scrisul trebuie să reflecte viața reală, mediul social și experiențele celor care citesc, pentru ca ei, cititorii să se poată regăsi în text. „Cititorul are nevoie să găsească în scrisul tău viața lui personală”, a subliniat scriitorul.

Într-o epocă a dezvoltării tehnologice, cartea rămâne un instrument important de educație, cultură și civilizație. Cartea te formează ca personalitate, te ajută să devii un om matur și civilizat – este una din ideile cu care au plecat elevii de la această întâlnire cu scriitorul Nicolae Popa.

Alina RUSU

Explorarea identității culturale prin meșteșug: tradiții, emoții și valori

Proiectele extracurriculare au menirea să completeze și să îmbogățească procesul educațional formal. De obicei, acestea sunt în afara orelor de curs și au scopul să dezvolte competențe sociale, practice, emoționale, pe care programa școlară nu le acoperă pe deplin.

Parteneriatul educațional „Patrimoniul cultural național ca resursă de dezvoltare durabilă”, inițiat și coordonat de Colegiul Național de Comerț al ASEM în parteneriat cu Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”, Instituția Publică Centrul de Excelență în Construcții și Colegiul Politehnic din Bălți, are un program variat care include conferințe, mese rotunde, ateliere practice ș.a.

Urmând scopul propus, coordonatorii de proiect de la Colegiul Național de Comerț al ASEM, împreună cu elevii implicați în acest parteneriat, au avut o colaborare frumoasă cu Centrul Național de Cultură Tradițională, unde au participat la două ateliere meșteșugărești: de coasere a cămășii cu altă și de confecționare a măștișoarelor. Metodologia și desfășurarea atelierelor teoretico-practice a avut scopul de a explora identitatea culturală a valorilor naționale românești incluse

în patrimoniul cultural imaterial al UNESCO.

Atelierul de coasere a cămășii cu altă a oferit informații teoretice și etnografice despre confecționarea și promovarea costumului tradițional din Republica Moldova. Moderatoarea Olesea Enachi, artist plastic și meșter popular, a făcut o relație amplă despre istoria costumului național, despre îndelungatul proces de creație al acestuia, despre specificul portului popular din fiecare zonă a țării. Un accent deosebit s-a pus pe o piesă valoroasă a costumului femeiesc din fiecare zonă a țării - Ia, ce se caracterizează printr-o mare diversitate decorativă: altă, încreț, râuri. Frumusețea acesteia i-a făcut pe elevi curioși și dornici de a cunoaște cât mai multe detalii despre cămașa națională. Bogăția decorului, cum ar fi motivul „Pomul vieții”, este foarte semnificativă, reprezintă axa

lumii, legătura dintre cer și pământ, continuitatea între generații, fapt ce demonstrează că strămoșii noștri au prezentat în simboluri viața lor cotidiană.

A doua etapă a atelierului s-a axat pe instruirea practică, la care participanții au fost inițiați în ale broderiei, cum se cos anumite puncte tradiționale din cămașa populară: brânel, șinătău, rumânescuri etc. Nivelul de implicare al elevilor a fost ridicat. Pe lângă faptul că au încercat să coase punctele menționate, au selectat aște de diferite culori, s-au interesat despre semnificația acestora. Chiar și vocabularul specific a fost unul neobișnuit pentru unii participanți: brânel, șinătău, rumânescuri, altă, râuri, încrețuri etc., dovadă a creșterii competențelor practice de învățare interculturală și multiculturală. Atelierul de confecționare a măștișoarelor de asemenea a fost

interactiv, o îmbinare dintre teorie și practică, o împletire tradițională de culori, alb și roșu, simboluri ale vieții și spiritualității poporului nostru. Acest atelier a căpătat viață cu ajutorul meșterilor populari Olesea Enachi și Svetlana Pinteia.

Elevii au aflat legenda și istoria măștișorului și despre etapele de păstrare și evoluție a acestei tradiții frumoase ale românilor de pretutindeni. Confecționarea măștișoarelor nu presupune o simplă îndeletnicire, ci o artă transmisă din străbuni, prin care măiestria meșterilor evidențiază firea artistică a acestora și bogata lor imaginație. Deși elevii de mici cunosc că luna martie este sărbătoarea măștișorului, interesul pentru confecționarea lui n-a scăzut, din contra, a devenit surprinzătoare. Informațiile etnografice i-au mobilizat la treabă și între ei a apărut o competiție de confecționare: al cui măștișor este mai frumos, mai neobișnuit?

Aceste ateliere, cel de confecționare a cămășii tradiționale și cel de confecționare a măștișorului, sunt activități premergătoare ale Atelierului „Explorarea Identității Culturale prin Meșteșug: Tradiții, Emoții și Valori”, preconizat pentru luna martie la Colegiul Național de Comerț al ASEM. Implicațiile didactice anterioare sunt ca o pistă de decolare pentru a confirma integra-

rea patrimoniului cultural în curriculum. Metodele active, practice (atelier, demonstrație, lucru manual) sporesc retenția și înțelegerea proceselor de confecționare a obiectelor de patrimoniu. Acestea corelează disciplinele limbii și literatura română, istoria, educația pentru societate, artele plastice și promovează valorile etice, estetice și culturale ale poporului nostru. Iar proiectele de parteneriat, școală – instituții culturale, Colegiul Național de Comerț al ASEM – Centrul Național de Cultură Tradițională, sunt practici corelative și formative, de consolidare a competențelor identitare și civice. Iar implicarea elevilor în activități meșteșugărești crește gradul de conștientizare a patrimoniului național. Prin astfel de exerciții practice, elevii dezvoltă nu doar abilități tehnice, ci și empatie, responsabilitate și apartenență culturală – condiții esențiale pentru o educație durabilă și orientată spre viitor.

Aurelia ATANASOV,
profesoară de limbă și literatură română,
grad didactic I,

Nadejda SCOBIALĂ,
profesoară
de istorie a românilor
și universală și educație pentru societate, grad didactic II

Propoziția nominativă, Valentina Popescu și... o sticlă de Moskovskaia

FRAGMENT DIN ROMANUL „PRIMĂVERI PEDAGOGICE”, AUTOR ION IACHIM

În anul trei de studenție, făceam așa-zisa practică pedagogică pasivă. Esența acesteia: noi, studenții, eram repartizați câte patru-cinci persoane care mergeam în școli diferite și asistam la lecțiile unor profesori cu bogată experiență, ca să ne „molipsim” de predarea acestora. La finele acestei practici făceam și noi câteva lecții, două sau trei.

Mie, lui Alistar Vărzărescu, mi-a surâs norocul să fac această practică la Școala numărul 25 din Chișinău (actualul Liceu Teoretic Alexandru Ioan Cuza, sectorul Râșcani), sub îndrumarea Valentinei Haralampievna Popescu (nu i-am schimbat numele, prenumele și patronimicul). Doamna în cauză, atunci nu cunoșteam aceste amănunte, era originară din Utconosovca, o localitate situată la asfințit de ghiolul Catlabuga, lac unde Ștefan cel Mare i-a fript în bălăie pe mahomedani. Satul acesta a avut inițial numele Edec Burno, Cioc de Rață în limba turcă, fiindcă peninsula pe care este situată așezarea amintește ciocul acestei păsări, apoi, după ce a fost asasinat de legionari, omul politic Ion Gheorghe Duca, s-a numit I. I. Duca (în toate județele din România a fost ales un sat care să-i poarte numele), după care rușii l-au botezat din nou Cioc de Rață, dar în limba lor moscălească: Utconosovka. Azi se numește, ucraineste, Utconosivka.

Apropo de această originală și ciudată denumire a satului, ce provine de la *utconos*, ceea ce în română înseamnă ornitorinc, un mamifer subacvatic, care depune ouă (!), dar își alăptează puii. Zic savanții zoologi că această stranie pasăre-amfibie trăiește în Australia și Tasmania. Și eu sunt gata a striga aidoma unui personaj drujian, entuziasmat de zama de fasole pe care o făceau odinioară niște călugărițe: „Era sățioasă, era gustoasă zama făcută de călugărițe, și avea o miroznă, că, se zice, ajungea până la Suceava, pe unde o mai fi fiind și Suceava ceea, tămăia mamei ei și răzmamă...”. Deci, exclam: „Ornitorincul trăiește în depărtata Australia, pe unde o mai fi fiind și aceasta, tămăia mamei ei și răzmamă!”. De tipat am tipat, dar semnul întrebării a rămas și cum a ajuns acest mamifer subacvatic în ghiolul de la Catlabuga? Tot Druță ne lămurește: „Câmpia Sorocii... O fi fost pe aici, cu mii și mii de ani în urmă, o mare limpede și blândă... (Balade din câmpie, ediția 1970). Zic și eu în urma maestrului despre *utconos* și apariția lui pe meleagurile basarabene: O fi fost cândva pe aici, cu mii și mii de ani în urmă Marea Sarmatică – chiar a fost! – și trăiau în ea mii de lighioane fantastice, printre care și ornitorincul, dar marea s-a retras și a rămas de la ea doar păpurișul și *utconosii*... pe cale de dispariție.”

La 1940, rușii au „eliberat” satul și l-au „alipit” la Republica Socialistă Ucraineană. Precum au făcut-o și cu orașele românești Reni, Ismail, Chilia și împrejurimile lor. Deși în raionul Reni, de exemplu, locuiau peste șaptezeci de procente de moldoveni (români). Iar ca să nu se îndoiască de „adevărul” ocupantului, în Ismail, pe un panou de la intrarea în muzeul *Suvorov* este scris: „Teritoriu, na kotoroi nahoditsea Ismail, iavleatsea isconnoi slaveanscoi zemlioi,

gde s drevneishih vremen jili slaveanskie plemena” (Teritoriul pe care se găsește Ismailul constituie un pământ slav, unde din timpuri străvechi, au locuit triburi slave). Așa că scutecele poporului rus pot fi găsite nu doar în jurul Moscovei, Tulei, Vladimirului, dar, zice Putin cel Viteaz, și pe malurile Mării Azov, și în Zaporojie, și în Crimeea... (Taurida, cum îi plăcea Ecaterinei a II-a să-i zică, străbunica de pe iapa popii a lui Putin cel Hoț și Fățarnic). Chiar și pe insulele Kurile, ca să nu mai zicem peninsula ciukcilor – Ciukotka! Vrajmașe largi pelinci mai are rusul! Mosca-l a pus în practică aforismul lui Goebbels, ministru al propagandei și informației hitleriste minciuna, pentru a părea cât mai autentică, trebuie să fie colosală!

Deși „alipită”, populația din Utconosovca, în mare majoritate, vorbea o perfectă limbă română. Valentina Popescu era un pedagog – as. Glăsuia o limbă frumoasă, cunoștea tainele predării limbii și literaturii, așa că mie mi-a mers nimerind sub tutela ei. Am avut de la cine învăța.

Tot pe atunci am devenit un pasionat al operei lui Sadoveanu, deși aveam la activ doar trei-patru cărți „traduse” în moldovenește de ale marelui scriitor. În majoritate, povestiri vânătoarești, cum ar fi cele incluse în cartea *În pădurea Petrișorului* sau *Oameni și locuri*, pe care am cumpărat-o din magazinul *Drujba*. Sadoveanu m-a uimit mai întâi cu lexicul său bogat și succulent. Auzi: *mugesc buhai*! Știam, firește, sensul cuvântului buhai, căci și în satul meu de baștină tot așa i se spunea taurului. Dar nu știam că are și forma de feminin, plural. Am răscolit prin dicționare și am aflat multe. Printre altele, am citit că buhai mai este și o plantă erbacee, căreia i se mai zice puțamoșului! După această descoperire, am început să am un respect sacerdotal pentru Mihail Sadoveanu.

Deci, m-a ajuns și pe mine rândul să arăt ce pot, adică să predau o lecție de limbă într-o clasă de-a șaptea. Tema lecției: propoziția nominativă. Adică propoziția fără predicat, care era atunci în manualele școlare. Cu mențiunea că acest tip de propoziție se utilizează, mai ales, în portretele literare. Trebuia, la predare, să dau exemple de portrete literare, dar nu pe cele din manual. Nu mai țin minte de unde l-am „găbit” pe cel al lui Ienăchiță Văcărescu făcut de Alexandru Odobescu (aceste nume nu mi spuneaau nimic atunci). Și am scris pe tablă: „O față prelungă și cam palidă, cu fruntea lată, un nas drept și regulat cu nă-

rile foarte largi, o gură zâmbitoare, buze voluptoase, o mustață subțire, ochi căprui cu o căutătură plină de dulceață și de finețe”.

M-am uitat la băncile din fundul clasei, unde stăteau învățătoarea Popescu și lectorul universitar X, venit și el ca să-mi dea notă pentru practica pasivă. Valentina Haralampievna zâmbea reținut și oarecum misterios, iar X își încruntase sprâncenele. Eu, dă-i mai departe cu propozițiile nominative și cu portretele literare. Putea oare să-mi scape scriitorul meu iubit, Mihail Sadoveanu? Și, plin de ifose, continuu:

– Marele scriitor Sadoveanu a utilizat de minune propoziția nominativă! Scrieți, elevi! Și dictez: „Cozma Răcoare! Un om întunecos, călare pe un cal murg, ochii ca oțelul, două mustăți cât două vrăbii. Strașnic român! Călare, cu flinta în spate cu un cuțit de-un cot”.

Lecția s-a terminat și am mers în cancelarie, unde cei doi profesori-asistenți trebuiau să analizeze ora de gramatică și să-mi pună o notă pentru ea. Valentina Popescu și cu X au ajuns aproape la ceartă. Lectorul universitar pretindea că exemplele alese de mine nu-s reușite (auzi tu, *strașnic român!*), iar doamna Popescu susținea că din punct de vedere metodologic și gramatical totul a fost foarte bine. Apoi m-au eliberat din cancelarie, ca să

nu aud deliberările lor. A biruit Valentina Popescu, căci la practica pasivă am luat nota „cinci”. Cu amar în suflet. Că n-am ales exemple din proza lui Fagulescu sau Ion Canna.

Apropo. Tot pe atunci și tot la o practică pedagogică studentul Ion Proca, pe care încă nu-l cunoșteam, le-a predat unor elevi, la o oră de literatură, o lecție cu tema: *Poezia tănărului poet Ion Proca* și, după cum afirma ulterior regretatul meu prieten (Dumnezeu să-l ierte!), le-a împărțit elevilor vreo douăzeci și cinci de poezii de ale sale, lăsându-i pe vreo șapte elevi fără poezii, deoarece Proca încă nu le scrisese! Atunci a luat „doi” la practica pedagogică...

Au trecut vreo doi-trei ani. Eu eram de-acum învățător de limbă și literatura moldovenească în Goruni, iar Valentina Popescu fu promovată inspector pentru limbă și literatură la Ministerul Învățământului. Drumurile noastre păreau a se fi răzlețit.

Dar... Era o iarnă bogată în zăpadă, cum rar se întâmplă în Moldova. În ajunul zilei cu pricina soția a făcut niște sarmale cu slănină în ele, de se duceau nerumegate pe gât. Am stat la masă cu un prieten, iar unde este sarmău grasă mai e și un pahar pe masă.

Dimineața m-am trezit cu senzații de diaree – efectul sarmalelor grase din seara trecută. Mi-am zis:

merg la școală, voi verifica niște caiete, căci totuna nu mă pot liniști. Ajung la poarta școlii și văd un autobuz, marca PAZ, din care coboară un grup de vreo cincisprezece persoane. Printre acestea, și Valentina Popescu. Mirat, dar în același timp și bucuros, o salut pe fosta-mi îndrumătoare de la practica pasivă:

– Bună dimineața! Cu ce ocazie pe la noi?

M-a privit lung.
– Cum, nu știi?
– Habar n-am.
– Păi ocazia ești dumneata. Directorul nu ți-a spus?

– Nu...
– Du-te și te informează.

Directorul (cel care m-a întâmpinat cu: „– Tu ești Mircea?”) și-a spus mâinile în cap:

– Am uitat, bre Alistare, să te preîntâmpin. Cu vreo săptămână în urmă a venit o scrisoare de la minister că vor veni să asiste la lecțiile tale niște funcționari de sus. Cineva a scris o scrisoare anonimă despre tine... Că nu-ți faci cum se cade datoria... Am crezut că-i o simplă glumă, da iaca comisia a și venit...
– Eu... nu pot să fac lecții deschise... astăzi!

– Cum? De ce nu poți?
– Am pântecărie!

Pauză. Apoi îndemnul directorului:

– Du-te și-l întreabă pe Spoială Alexandru cum să te lecuiști ime-

la lecție, dânsa se ducea în cancelarie, iar eu alergam la veceu, unde îmi făceam nevoile burții. Țin să remarc: closetul era afară, la vreo două sute de metri de blocul școlii. Înainte de a se începe următoarea oră, eu, alertat că îmi poate reveni vintrea în timpul lecției, mai luam un păhărel. Deci, șase lecții, cinci pauze și cinci sute de grame de votcă. Nu știu ce-a fost atunci. Anxietate redusă la zero de efectul salvator al alcoolului, dar n-am simțit deloc că aș fi fost beat.

După lecții ne-am urcat cu toții în sala de festivități a școlii, care era la etajul doi. Și inspectorii, și noi, profesorii școlii din Goruni. S-au expus pe marginea lecțiilor asistate inspectorul de biologie, cel de matematici, de fizică, de istorie...

Pe mine m-au lăsat la desert. Valentina Popescu mi-a făcut mici observații cum că într-o clasă de-a șaptea (iarăși!) n-am pus corect virgula la adresări. Că, în conformitate cu normele de punctuație ale gramaticii limbii moldovenești interjecția „mă” se izolează împreună cu adresarea. Eu eram să-i reproșez că în niște lucrări, citite de mine, virgula se punea între interjecția „mă” și substantivul-vocativ. Chiar îmi veniseră în memorie și niște exemple. Ionel Teodoreanu (tocmai îl citeam) scrie: „Mă, Duduș, mă”, iar Zaharia Stancu, la rândul său, a așternut pe hârtie: „Știți că eu vă vând, mă, boulenilor, mă”, dar mi-am amintit la timp că la lecția mea a asistat nu doar doamna Popescu, dar încă vreo patru inspectorii. Știam, încă din anii de studenție, că nu-i de dorit să-i iei ca martori pe scriitorii români și am tăcut. Și bine am făcut.

Valentina Popescu mi-a lăudat lecțiile. Mai ales pe cele de la urmă, a patra, a cincea și a șasea. Conform spuselor ei, „păcat că la lecția a cincea și a șasea n-a fost prezentă și televiziunea, pentru a vedea o predare model”.

Eram mândru de mine, dar nu înfumurat. Bucuros ca și ceilalți dascăli care au fost înalt apreciați. N.B! pentru cei de vor citi aceste pagini, fie în etate, fie tineri. Nu vă sfiiți, nu uitați să lăudați profesorul! Atunci când e luat în considerație, el înfloarește bogat și dă roade mănoase.

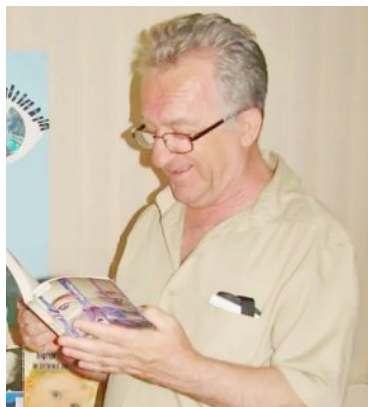
Mai în scurt, bărfitoarea care a scris anonima, până la urmă mi-a făcut un serviciu, fiindcă dacă nu ar fi asistat la lecțiile mele Valentina Popescu, aș fi rămas un profesor bun de scară raională. Dar de la acea vizită a dumneaei, am intrat în rândul aristocrației pedagogice republicane, fiind invitat tot mai des la concursuri, olimpiade și alte întreceri republicane. Când mi s-a acordat Premiul de Stat, m-a felicitat, printr-o telegramă, însuși ministrul Zidu și, ceea ce-i cu mult mai important, fostul meu profesor și viitorul ministru Nicolae Ostaș.

P.S. Apropo, de eruditul profesor. Prin anul 2000, dânsul, răspunzând la întrebările unui ziarist, scria amărât „Îmi pare sincer rău pentru generațiile de studenți de după 1993 care nu l-au mai cunoscut pe profesorul Nicolae Ostaș”. Camarila agrar-comunistă și unii „prietenii” i-au refuzat revenirea la catedra Universității „Ion Creangă” din Chișinău...

DUMITRU PASAT – O PREZENȚĂ CONSTANTĂ ÎN VIAȚA CULTURALĂ A BIBLIOTECII „LIVIU REBREANU” DIN CHIȘINĂU

„Dumitru Pasat este filosoful neastâmpărat, captivat în mreaja cuvântului și a scrisului în sensul bun al acestuia, care parcurge cu ochii și cuprinde cu mintea și sufletul câmpia mănoasă a paginilor îngălbenite de timp pentru a lăsa să strălucească diamantele străbunilor noștri, care și-au adus contribuția la crearea valorilor naționale și care între timp au devenit universale”

Lidia Grosu

reprezentând o valoare reală pentru cititorii pasionați de creația marilor gânditori ai literaturii universale. Astfel, poetul, publicistul și filosoful Dumitru Pasat readuce în actualitate operele acelor maeștri care se află la temelia meditațiilor despre lume, om, cultură, dezvoltare și care ocupă astăzi locul meritat, unul onorant, în „Coloana” lui Brâncuși și a căror memorie merită păstrată cu pietate și transmisă generațiilor viitoare.

Scriitorul Dumitru Pasat a scris mai multe articole, inclusiv pentru pagina de blog a bibliotecii cu titlul *Personalități din cartierul Poșta Veche*, aici fiind promovate nume de rezonanță precum Magda Isanos,

Valentin Reabțov, Radion Cucereanu, Nicolae Rusu, Andrei Lupan ș.a.

La fel de memorabile rămân și evenimentele culturale importante organizate împreună cu dumnealui, printre care amintim de lansarea volumelor „Dimitrie Cantemir: tentații metafizice”, „Eminescu și cugetul german”, „Slobozia Mare – 580 de ani”, apărute la Editura „PONTOS”. În cadrul Clubului „Seniorii”, al cărui membru este, a fost prezentată și cartea sa „Aspecte filosofice în creația lui Mihai Eminescu”, participând, de asemenea, și la alte evenimente culturale ale bibliotecii.

Pe parcursul a trei ani, Dumitru Pasat a fost ambasadorul bibliotecii noastre în cadrul campaniei „*Fii deștept! Ia un card inteligent!*”, îndemnând comunitatea să se înregistreze la Biblioteca „Liviu Rebreanu”, filială a Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”. Totodată, a promovat biblioteca și serviciile acesteia în mass-media, prin articole de susținere și vizibilitate publică.

Stimate Domnule Scriitor Dumitru Pasat!

În ziua de 25 februarie, în care sărbătorim aniversarea a 75 de ani de viață trăită intens în domeniul literelor, dar în special ale celor ce ne zâmbesc cu stofa lor filosofică, echipa Bibliotecii „Liviu Rebreanu” vă adresează sincere urări de sănătate, ani mulți și împliniri frumoase, inspirație și noi zboruri în promovarea cunoașterii prin lucrări și cărți valoroase, utile tuturor categoriilor de cititori.

La mulți ani!

Lina IFTODI,
șef filială Biblioteca
„Liviu Rebreanu”,
mun. Chișinău

Competențe practice prin formarea în tehnologii a tinerilor militari

Tinerii militari aflați în proces de reintegrare acum au posibilitatea să se recalifice profesional datorită Programului integrat de formare în tehnologii CNC (Control Numeric Computerizat) și laser cu fibră optică. Programul este conceput pentru a oferi competențe practice, direct aplicabile în industria locală, incluzând tăiere și sudare laser, îndoire CNC și proiectare asistată de calculator (CAD).

Astfel, participanții vor dobândi abilități necesare de integrare rapidă în sectoare de inginerie din țara noastră. Programul beneficiază de sprijinul mai multor parteneri internaționali și organizații implicate în dezvoltarea resurselor umane, printre care Ambasada Suediei la Chișinău, UK in Moldova - British Embassy Chisinau, Fundația pentru Dezvoltare și TechZone.

ANUNȚ

Direcția Învățământ General Cimișlia anunță concurs pentru ocuparea funcției de **director al Instituției Publice Gimnaziul „Sergiu Coipan” din satul Selemet**, raionul Cimișlia.

Procedura de selecție va avea loc în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr.163/2015.

Candidatul va corespunde următoarelor condiții de participare la concurs:

- deține cetățenia Republicii Moldova;
- deține studii superioare de master (nivelul 7 CNC) sau echivalente;
- deține o experiență profesională de cel puțin trei ani într-o funcție de conducere sau în activitatea didactică.
- la data expirării termenului de depunere a dosarelor, nu a împlinit vârsta de 65 de ani;
- cunoaște limba română;
- este declarat apt, din punct de vedere al stării sănătății, pentru exercitarea funcției, conform certificatului medical, eliberat în condițiile legii de medicul de familie;
- nu are antecedente penale;
- nu a fost concediat în ultimii 5 ani în temeiul art.86 alin.(1) lit. g), r) sau destituit dintr-o funcție publică conform art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în temeiul unui act incontestabil;
- nu are interdicție de a ocupa funcții de conducere;
- demonstrează o reputație ireproșabilă.

Persoanele interesate pot depune personal/prin poștă/prin e-mail Dosarul de concurs:

- cererea de participare la concurs (*model specificat în anexa nr.1 la Regulament*);
- copia actului de identitate;
- copia/copiile actului/actelor de studii;
- copiile actelor care atestă vechimea de activitate managerială didactică;
- Curriculum Vitae (*model specificat în anexa nr.2 la Regulament*);
- certificatul medical eliberat de medicul de familie ce atestă aptitudinea din punct de vedere al sănătății pentru exercitarea funcției;
- cazierul judiciar sau declarația pe proprie răspundere;
- declarația pe proprie răspundere privind prezentarea, la data interviului, a proiectului planului de dezvoltare a instituției pentru cinci ani;
- declarația pe proprie răspundere că nu are interdicție de a ocupa funcții de conducere și că are o reputație ireproșabilă.

Data limită de depunere a Dosarului de concurs: 30 de zile calendaristice începând cu ziua publicării anunțului în ziarul „Universul Pedagogic pro”.

Telefoane de contact: 0241 2-27-48; 067488734

e-mail: dgitscimislia@gmail.com

Adresa: or. Cimișlia, bulevardul Mihai Viteazul, nr.44.

Bilete la ceremonia de închidere pentru elevii care au realizat proiectul mascotelor Jocurilor Olimpice 2026

Acei elevi care au contribuit la realizarea mascotelor olimpice au beneficiat de bilete pentru ceremonia de închidere a Jocurilor Olimpice de Iarnă găzduite de Milano și Cortina d'Ampezzo 2026. Jocurile s-au desfășurat în nordul Italiei, însă ideea câștigătoare pentru creionarea mascotelor a venit din Taverna, un oraș de circa 2 500 de locuitori aflat la 521 de metri altitudine în munții Sila din regiunea Calabria, în sudul peninsulei Apenine.

Cei cinci elevi din sudul Italiei, Sara Godino, Aurora Munizza, Francesco Angotti, Federico Barra și Tommaso Pascuzzi, aveau în jur de 13 ani la momentul realizării proiectului. Mascotele, o pereche de hermine denumite Tina și Milo, s-au dovedit foarte populare, versiunile lor de pluș fiind bine vândute în magazinele oficiale ale Jocurilor Olimpice.

Gabriella Rotondaro, profesoara de educație fizică care a contribuit cu mai bine de trei ani în urmă la realizarea proiectului, a menționat: „Conceptul cu hermina a venit integral de la elevi. Am lucrat la el timp de aproape o lună. Nu hermina în sine a fost câștigătoare, ci ideea însăși. Această din urmă a combinat valorile sportului și incluziunii, și de aceea a prevalat”. Elevii și profesoara lor au câștigat competiția organizată

de Ministerul Educației italian și de Fundația Milano-Cortina, care a recepționat aproximativ 1 600 de propuneri din întreaga țară. Pe lângă biletele de la ceremonia de închidere, care s-a desfășurat la Verona, câștigătorii concursului au intrat în posesia a două mascote în valoare de circa 35 de euro fiecare, steaguri și eșarfe cu emblemele olimpice.

Reporter UPP

Univers Pedagogic *pro*

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2

E-mail: univers2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 2794

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACTOR-ȘEF	► Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL	► Iulian Bogatu
REPORTER	► Silvia Țurcan
CORECTOR	► Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR	► Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>